

Крайградски парк Бачиново в Благоевград е комплекс за ежеседмичен обществен отдых, но за момента се характеризира като територия с недостатъчно ефективно използвани потенциални възможности. Съчетанието между природни фактори (близостта до планинския курорт Картала в местността Бодрост в Рила, богатите флора и фауна, река Благоевградска Бистрица, която преминава през територията на парка) и инвестиционния интерес към парка, изисква прилагането на мерки от областта на планирането и управлението на физическата среда, свързани с обновяването на територията.

Целта на разработената дипломна работа е да предложи концепция за балансирано развитие на територията и насищане с нови функции, адекватни на предназначението ѝ (среда за ежеседмичен отдых), така че да се съхрани природното богатство на парка и едновременно с това да се повиши ефективността от експлоатацията му – за населението, което ще го посещава, за система ОТДИХ в рамките на града и общината, за местния бизнес. Концепцията е насочена към ревитализиране на територията и привличане на обществен и инвестиционен интерес, в единство с мащабните стратегически цели на града и общината.

Териториалният обхват включва границите на парка, връзките му с града и местността Бодрост. Теоретичните аспекти са свързани със световния опит в областта, постановките на включените в учебната програма по урбанизъм модули и законодателната рамка. Проблемната ситуация е разгледана в регионален аспект и на градско ниво.

Използваните методи са: дедуктивен подход (идентифициране на теория, операционализиране, провеждане на наблюдения, проверка на теорията), анализ на достъпна информация и примери от световната практика в областта (сравнителен и документален анализ), изследване на общественото мнение (непредставително моментно анкетно прочуване), синтез на информацията.

I. АНАЛИЗ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО ПОЛОЖЕНИЕ

I. Условия и фактори за развитие на ежеседмичния отдих и туризма в крайградски парк Бачиново.

1. Природо-географска характеристика.

Местоположение. Крайградски парк Бачиново е разположен в североизточната част на град Благоевград, по поречието на река Благоевградска Бистрица и заема територия с площ от 113ха в хълмистия пояс (на надморска височина от 400м до 600м).

Климат. Територията на община Благоевград попада в Струмската подобласт на преходно континенталната климатична област (Д. Димитров, Атлас, НРБ, 1973г.). Средната годишна температура е 14°. Минимумът на валежното количество е през летните, а максимумът – през есенните месеци, а периодът със снежна покривка е малък (75 дни годишно). През месеците септември и октомври преобладават североизточните, а през останалото време от годината – северните ветрове. Тази посока на въздушните течения е определящ фактор за избор на терени за ново строителство, производства и рекреация. По долината на река Благоевградска Бистрица протичат въздушни маси на планинско-долинния вятър, който има микроклиматична роля за цялото населено място, най-вече през топлото полугодие. Зоната с тази надморска височина има богат спектър на ултравиолетова радиация и добра йонизация на въздуха.

Геоложки и хидрогеоложки условия. Почвеното разнообразие включва кафяви и канелени горски почви и алувиално-делувиални почви по поречието на реките. Геоложката подложка на района е изградена от алувиално-пролувиално-делувиални наслаги, както и от горномиоценови и плиоценови морски и бракични седименти, граничещи с докамбрийски метаморфни комплекси. Средната дълбочина на почвите е от 30см до 60см, но съществуват и по-плитки почви, които създават условия за ерозия. Благоевградската котловина има добре очертани оградни склонове, съвпадащи със склонови откоси по разседи, а основните елементи на релефа са долинно-равнинни форми и планински склонове.

Градът се развива върху низинния пояс на река Струма, хълмистия пояс на котловината и нископланинския пояс на Рила (релефът е преобладаващо равнинно-котловинен). Естественият релеф е антропогенно променен и има известна техногенна натовареност с кариери за инертни материали и баластниери. В хълмистия пояс (от 400м до 600м) са разположени крайселищните паркове и лесопаркове. Територията на общината не е проучена достатъчно, за да се даде оценка за наличието на полезни изкопаеми, но са установени находища на нерудни полезни изкопаеми (слюди, фелдшпати и пегматити). Срещат се малки находища на инертни материали и нискокачествени глини с изчерпани ресурси. Общината попада в област с проявена сеизмичност над VIII степен по скалата на Медведев-Шпонхойер-Карник.

Основната отводнителна артерия за района е река Струма с нейния ляв приток река Благоевградска Бистрица и реките Славова, Хърсовска и Ковачица (притоци на река Благоевградска Бистрица). Реките са от пети,

трети и втори порядък по общата класификация на речната мрежа в България, по степен на поройност са определени като слабо поройни, по честота на речните прииждания попадат в групата от 3 до 6 случая годишно. Заливните тераси на реките имат потенциал от подпочвени води (използвани за промишлени и битови нужди). Югозападно от коритото на река Струма извира минерални води с общ дебит 16,8l/sec и температура 54,6°C. Благоевградските минерални води се използват за балнеопрофилактични и терапевтични цели, за хигиенно-битови нужди.

Горски фонд и растителност. В зависимост от основните видове растителност територията на общината попада в четири лесорастителни зони:

- дъбова лесорастителна зона (от 300м до 1100м надморска височина), в която се срещат космат дъб, цер, габър, смъдран, тополи, върби, черна ела, зимен дъб, трепетлика, обикновен бук, благун, горун);
- буково-иглолистна растителна зона (от 1100м до 1950м надморска височина в която се срещат бук, бял и черен бор, смърч, ела, смесени горски масиви, явор, бряст, бреза, планинска върба-ива);
- смърчово-мурова лесорастителна зона (от 1950м до 2250м надморска височина, в която се срещат смърчови и мурови иглолистни гори, смрика, клен);
- кленова лесорастителна зона (от 2250м до 2485м надморска височина, в която се среща високопланинска смрика. Тук попадат и високо-планинските пасища на резервата Парангалица в югозападна Рила, записан в програма „Човек и биосфера” на ЮНЕСКО и с буферна зона от горски насаждения с обща площ 275ха). Растителността е представена от мезофитни, ксеромезофитни, ксеротермни, степни и бореално-планински видове. Представители

на храстова растителност в територията са червената хвойна, пистацията, смрадликата, драката, дрян, глог.

Животински свят. В територията на горския фонд влизат три дивечови стопанства и таксациите показват, че се срещат предимно сърни, диви свине, елени, мечки, вълци, диви кози, лисици, а от дребния дивеч – яребици и кеклици.

2. Екологична обстановка.

В резултат от досегашните природозащитни мероприятия и благоприятното им съчетаване със самовъзстановителната способност на екосистемите, природната среда в община Благоевград е сравнително добре съхранена. Преустановяването дейността на някои промишлени предприятия в града и общината през последните години способства за липсата на сериозни превишавания на допустимите норми за чистота на водата, въздуха и почвата. Задачите свързани с опазването на природната среда са част от социално-икономическото развитие на общината и провеждането на нова екологична политика е от първостепенно значение.

3. Историческо развитие на града и средата за отдих.

Според историческите извори селищното развитие на Благоевград започва векове преди новата ера с формирането на тракийско селище. През римската епоха и времето на император Марк Антоний Гордиан то е